

**Polska Izba Ubezpieczeń
dr Piotr Majewski**

Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Seminarium Katedry Ubezpieczenia Społecznego SGH
i Polskiej Izby Ubezpieczeń

Przestępczość ubezpieczeniowa i metody jej przeciwdziałania

Warszawa, 10 grudnia 2009 r.

Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Definicje

Art. 298 K.K.

- § 1. Kto, w celu uzyskania odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia, powoduje zdarzenie będące podstawą do wypłaty takiego odszkodowania podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- § 2. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie zapobiegł wypłacie odszkodowania.

Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Definicje c.d.

Art. 286 K.K.

- § 1. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- § 3. W przypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Definicje c.d.

CEA – Europejski Komitet Ubezpieczeń

- **Przestępstwo ubezpieczeniowe:**
  - **żądanie bezpodstawnego odszkodowania albo otrzymanie takiego odszkodowania drogą oszustwa.**

Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Definicje c.d.

- zgłaszanie roszczeń w związku ze szkodą, która w ogóle nie zaistniała,
- przekształcenie nieubezpieczonej szkody w roszczenie ubezpieczeniowe (fałszywe przedstawienie okoliczności bądź przyczyn zaistnienia szkody oraz zawarcie umowy ubezpieczeniowej po zaistnieniu szkody),
- umyślne spowodowanie szkody przez samego ubezpieczonego lub przy pomocy osób trzecich w celu wyłudzenia odszkodowania,
- wielokrotne ubezpieczenie polegające na jednoczesnym ubezpieczeniu się w kilku firmach ubezpieczeniowych w celu pobrania odszkodowań w każdej z nich,

Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Definicje c.d.

- nadubezpieczenie polegające na określeniu sumy ubezpieczenia powyżej wartości ubezpieczonego mienia dla uzyskania większego odszkodowania w przypadku zaistnienia szkody,
- zatajenie informacji zarówno w celu płacenia niższej składki jak i zawarcia umowy ubezpieczeniowej w celu kompensacji szkody w przypadku jej zaistnienia,
- przestępstwa dokonywane podczas likwidacji szkód (zawyżanie rozmiarów szkody).

Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Definicje c.d.

- **sprawcy zawodowi** – utrzymujący się wyłącznie z przestępstw, między innymi z wyłudzeń odszkodowań z Towarzystw Ubezpieczeń,
- **sprawcy sytuacyjni** – tacy, którzy tylko w obliczu tzw. konieczności gospodarczej lub dla pozyskania funduszy niezbędnych do utrzymania siebie lub firmy dopuszczają się przestępstwa ubezpieczeniowego,
- **sprawcy okazjonalni** – to ci, którzy decydują się na wyłudzenie odszkodowania w sytuacji, gdy nadarza się okazja do jego łatwego zrealizowania (np. gdy zaistniało zdarzenie wykluczające uzyskanie odszkodowania, a poszkodowany chciałby je otrzymać).

Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Metodyka badania PIU

Dział I

- Kwestionariusze zostały przesłane do 33 zakładów ubezpieczeń działających w 2008 roku na polskim rynku,
- Informację zwrotną uzyskano od 9 TU, co stanowi 21 % wszystkich ubezpieczycieli Działu I działających w 2008 roku,
- Badane zakłady ubezpieczeń reprezentują blisko 57% rynku ubezpieczeniowego,

Dział II

- Kwestionariusze zostały przesłane do 36 zakładów ubezpieczeń działających w 2008 roku na polskim rynku,
- Informację zwrotną uzyskano od 18 TU, co stanowi 50 % wszystkich ubezpieczycieli Działu II działających w 2008 roku,
- Badane zakłady ubezpieczeń reprezentują blisko 84% rynku ubezpieczeniowego

Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Dział I

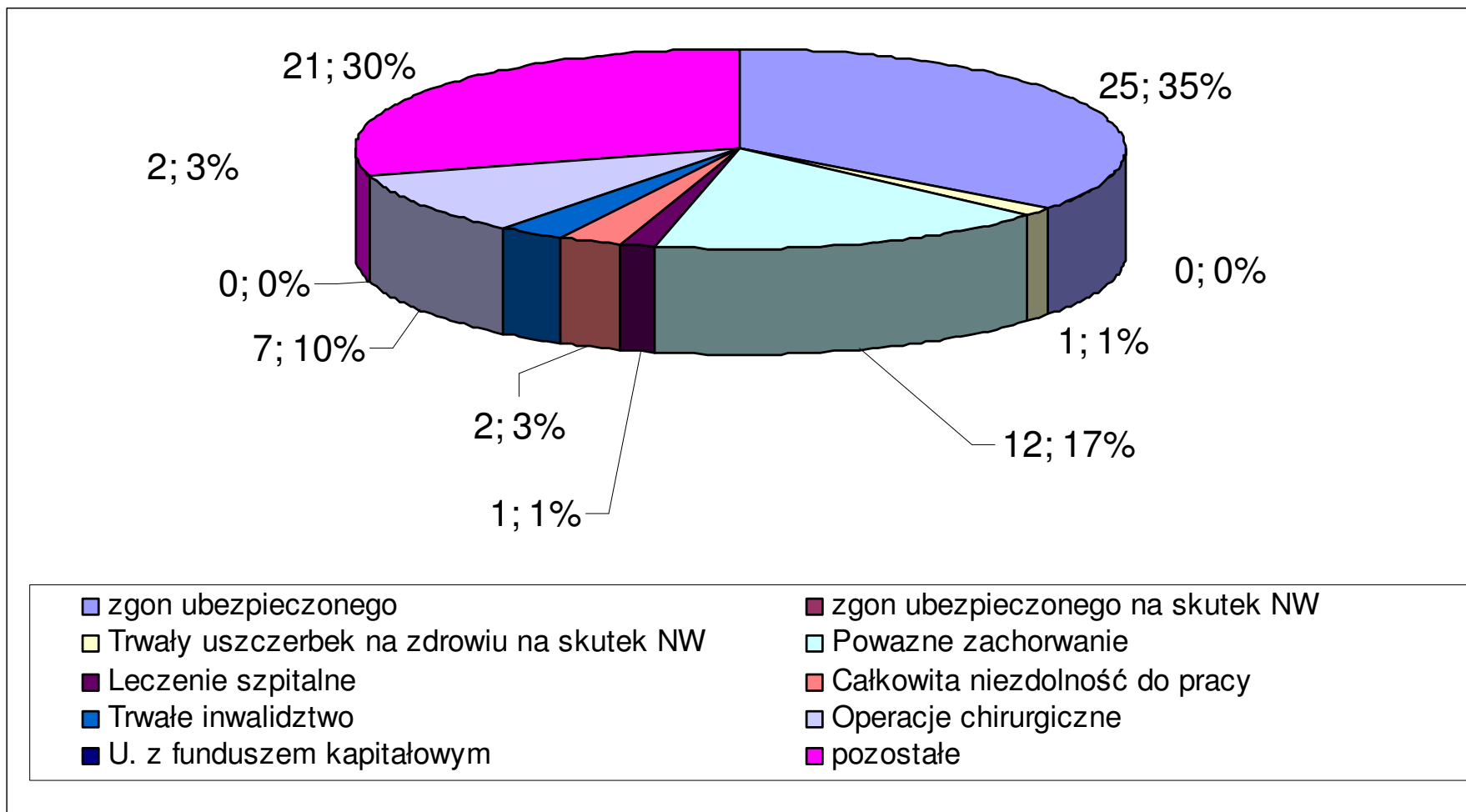
- 238 czynów - 1 540 500 PLN (2006)
- 149 czynów – 1 306 500 PLN (2007)
- 89 czynów – 3 668 000 PLN (2008)

Dział II

- 15 016 czynów - 54 400 000 PLN (2006)
- 2 918 czynów - 72 681 000 PLN (2007)
- 2 526 czynów – 52 468 000 PLN (2008)

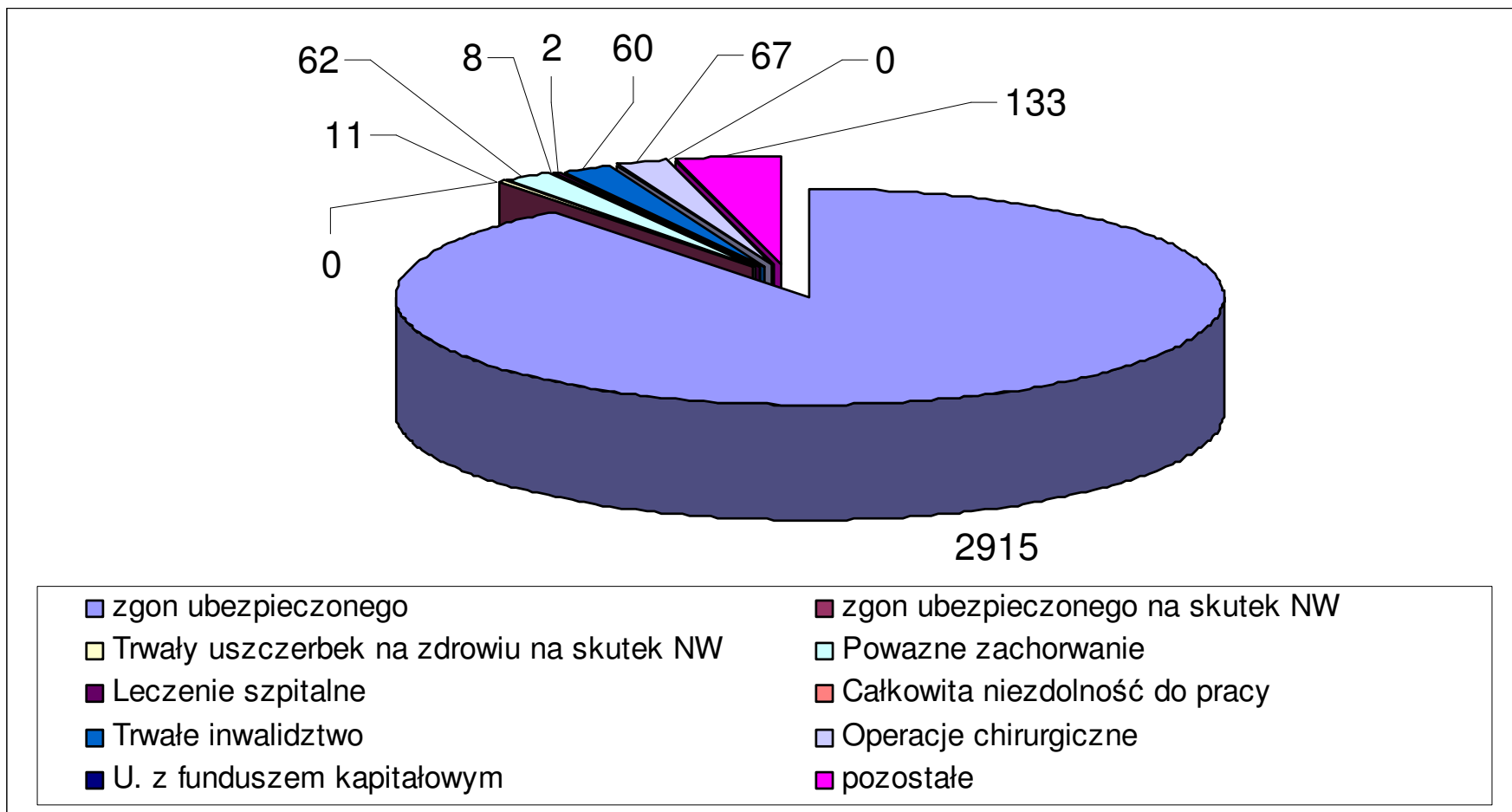
Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Dział I - Struktura czynów popełnionych przez klientów (ujęcie ilościowe)

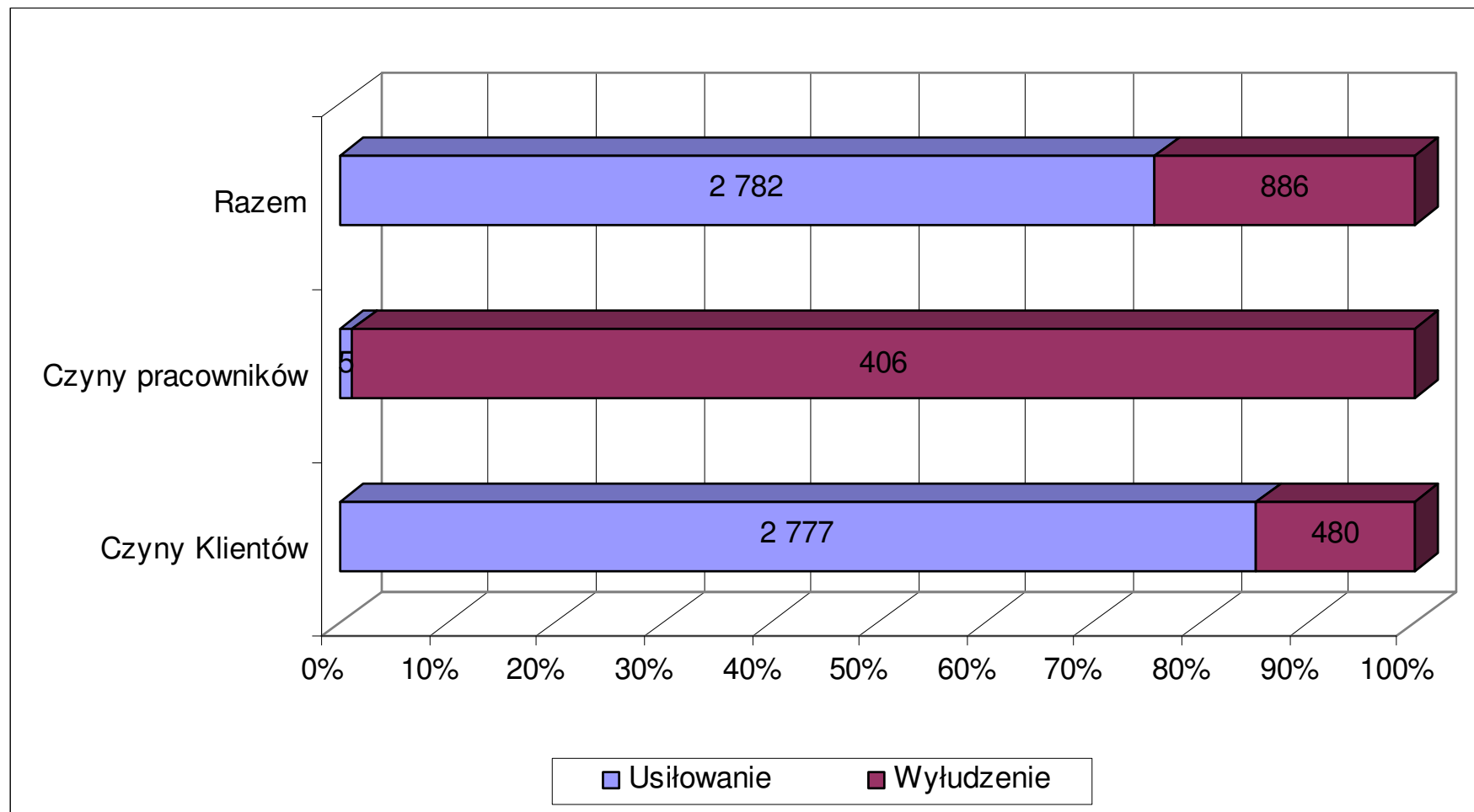
Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Dział I - Struktura czynów popełnionych przez klientów
(ujęcie wartościowe tys. PLN)

Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Dział I - Skuteczność czynów zabronionych ze względu na osobę sprawcy
(ujęcie wartościowe tys. PLN)

Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

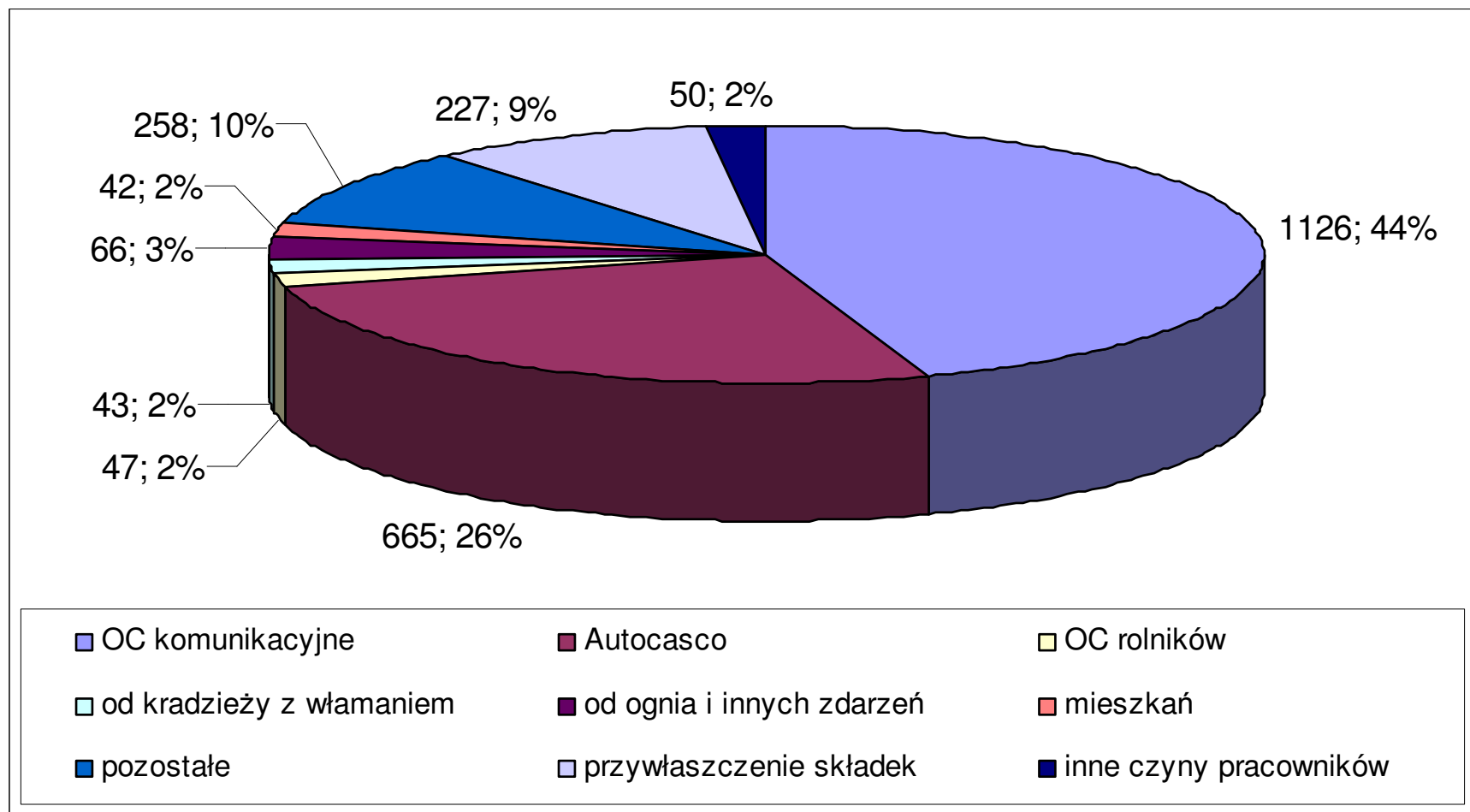

Dział I – Przykłady zdarzeń

- Upozorowane zgony
- Samookaleczenia
- Zatajenia
- Ubezpieczenia grupowe

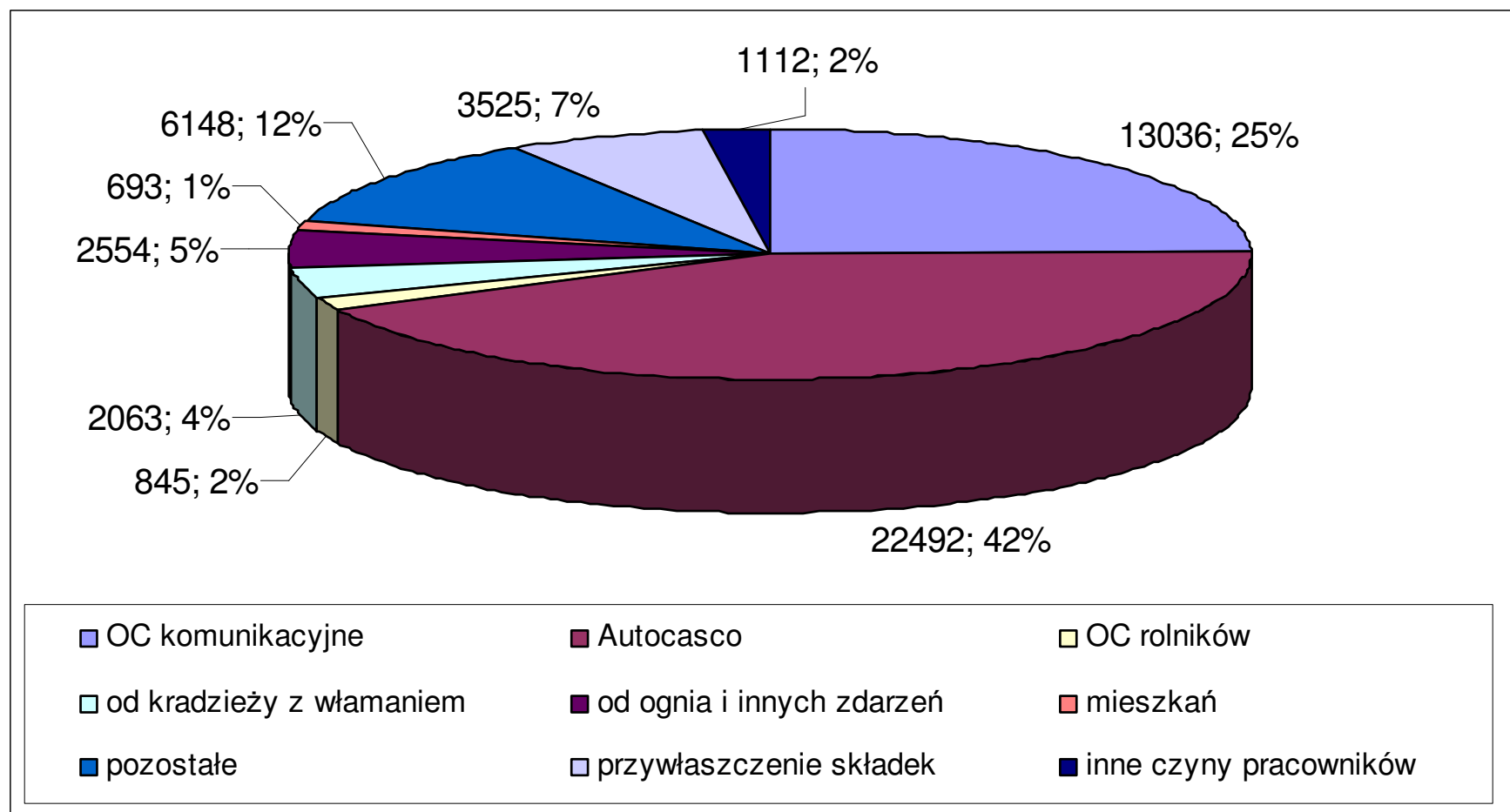
Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Dział II - Struktura przestępstw (ujęcie ilościowe)

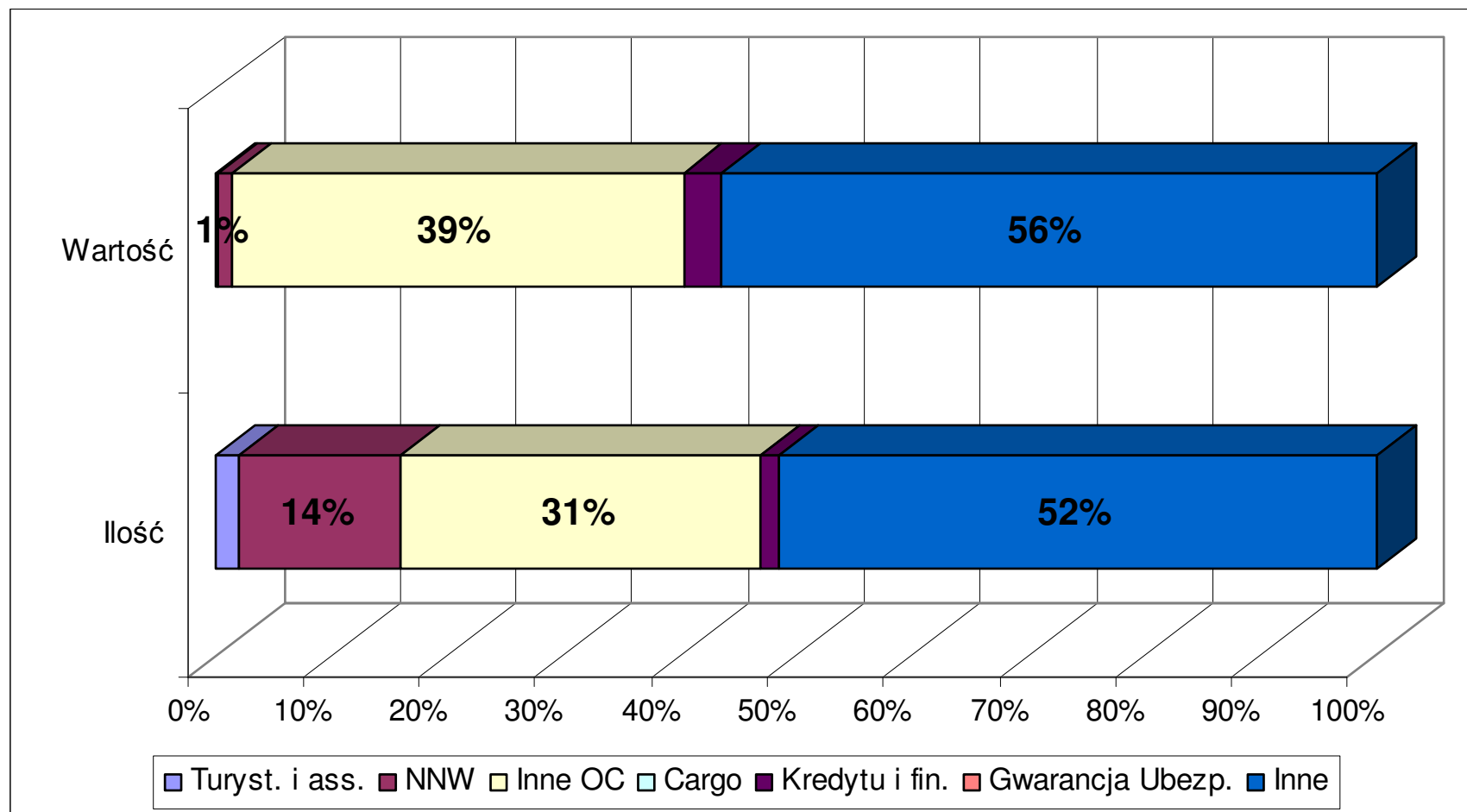
Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Dział II - Struktura przestępstw (ujęcie wartościowe) (tys. PLN)

Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Dział II - Ilość i wartość wyłudzeń w pozostałych typach ubezpieczeń

Analiza przestępczości ubezpieczeniowej w 2008 r.

Dział II – Przykłady zdarzeń

- Upozorowane kolizje i kradzieże aut
- Upozorowane pożary i włamania
- Fikcyjne straty w przedsiębiorstwach

Dziękuję za uwagę
dr Piotr Majewski

Podkomisja Przestępczości Ubezpieczeniowej
Polska Izba Ubezpieczeń